

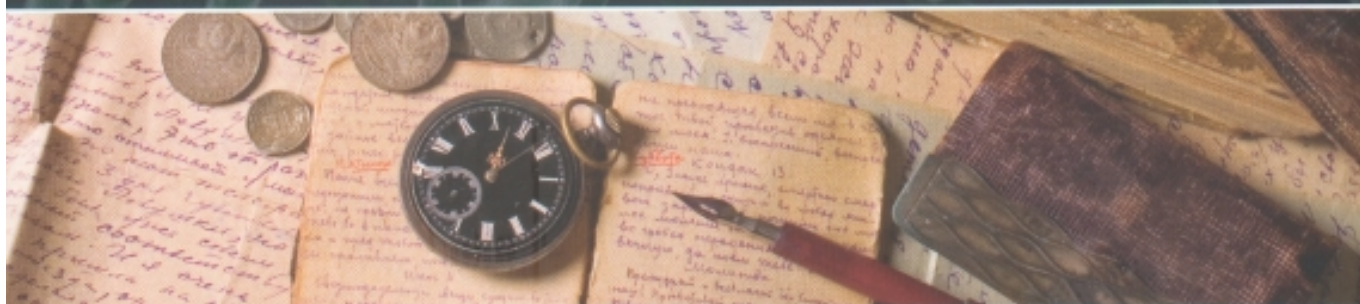
Tanulmány az OSZK egykori első világháborús gyűjteményéről

2014/02/18

TAVASZI SZÉL 2013 / SPRING WIND 2013

Konferenciakötet

Doktoranduszok Országos Szövetsége
Association of Hungarian Phd and DLA Students

I.

döntött, létrehozni egy önálló gyűjteményt a háborús dokumentumok számára. A gyűjtemény gyarapítását a háborús évek alatt elsődleges fontosságúnak tekintették, a könyvtár költségvetését teljesen ennek rendelték alá. Még 1916-ban önálló osztályt szerveztek kezelésére, amit a háború elvesztése után, 1920-ban megszüntettek. Anyagát ezután a Nyomtatványi Osztályra bízták, majd 1922-ben a gyűjtemény önálló naplót lezárták, gyarapítását befejezték. A gyűjteményt az egész országot jellemző lelkesedés hívta létre a hadüzenetek elküldése után. Évekig tartó, tervszerű gyarapítása alapjaiban határozta meg a könyvtár 1914 és 1922 közötti életét, sorsának alakulása egyben a korabeli történelem lenyomata is. A háborús gyűjtemény a Nyomtatványi Osztály szervezeti változásai során szétagolódott, de dokumentumai máig megtalálhatók az Országos Széchényi Könyvtárban. Az egykori gyűjtemény jelentősége különösen felértékelődik az első világháború kitörésének századik évfordulójához közeledve, így megérett az idő történetének feldolgozására, szerepének újraértékelésére, a dokumentumok feltárására – már amennyiben ez még lehetséges.

[Szóts Zoltán Oszkár](#) [2] kollégánk ezeknek az igényeknek igyekszik megfelelni a Nemzeti Téka sorozatban 2014 őszén megjelenő könyvében. A kötet első részében az Országos Széchényi Könyvtár első világháborúbeli történetéről készült összefoglalást olvashatják majd az érdeklődők. A második nagyobb tartalmi egységben magának a világháborús gyűjteménynek a történetét követhetik végig. A harmadikban egy különleges forráscsoporttal, az első világháborús katonai tábori lapokkal ismerkedhetnek meg. Végül a könyv utolsó részében egy bibliográfiát tekinthetnek át, mely az egykori világháborús gyűjtemény törzsgyűjteménybe került magyar nyelvű, 1914 és 1918 között megjelent monografikusan leírható anyagait tartalmazza. A közel 1500 tételes bibliográfia alapját a gyűjtemény egykori kezelőjének, Pánity Vukoszavának 1921-es munkája képezi. Pánity bibliográfiája nehezen használható mai szemmel, ugyanis a szerző tételeit az egykori katalógizálási elvek szerint a címleírás első nominativusa alá rendezte, így a tételeket át kellett alakítani a mai elvek szerinti szerzői betűrendes bibliográfiává, és ellenőrizni az Országos Széchényi Könyvtár valamennyi releváns katalógusában és repertóriumában az azóta kiiktatott példányok kiszűrése és a bibliográfiai leírások ellenőrzése céljából. Az elkészült bibliográfia, kiegészülve a három összefüggő bevezető tanulmánnyal olyan segédkönyv lehet, melyet haszonnal forgathatnak az első világháborúval foglalkozó kutatók, a korabeli könyvtári munka iránt érdeklődők, és a korszak művelődéstörténetére fogékony olvasók is.

A kötet előzeteseként is olvasóink szíves figyelmébe ajánlunk a kutatás ismertetését: Szóts Zoltán Oszkár: „Egy elfelejtett kísérlet – az Országos Széchényi Könyvtár volt első világháborús gyűjteménye”. In: Tavaszi Szél. Spring Wind. (A [Doktoranduszok Országos Szövetsége](#) [3] által 2013. május 31. és június 2. között Sopronban megrendezett XVI. [Tavaszi Szél konferencia tanulmánykötete](#) [4]). Szerkesztette: Keresztes Gábor. Budapest, Doktoranduszok Országos Szövetsége, 2013. I. kötet. 126–131.
2014/02/18 - 12:06

Forrás webcím: <https://oszk.hu/hirek/az-oszk-elso-vilaghaborus-gyujtemenye>

Hivatkozások:

- [1] <https://oszk.hu/sites/default/files/tavaszi-szel-borito2.jpg>
- [2] <http://www.szotszoltanoszkar.hu/>
- [3] http://www.dosz.hu/tudomanyos_osztalyok/tortenelem_es_politikatudomanyi_osztaly
- [4] <http://www.oszk.hu/hirek/oszk-elso-vilaghaborus-gyujtemenyrol>
- [5] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek>
- [6] <https://oszk.hu/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon>